

N:o 3.

Ank. till Riksd. kansli den 21 april 1893, kl. 1 e. m.

*Utlåtande, med anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående
ändring i §§ 13 och 17 af lagen om rikets mynt den
30 maj 1873.*

I en till Riksdagen aflåten proposition, n:o 49, har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för sin del besluta, att §§ 13 och 17 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873, sistnämnda § sådan den lyder enligt kongl. kungörelsen den 17 mars 1876, skola erhålla följande förändrade lydelse:

§ 13.

Myntstycke af guld — — — — lagligt betalningsmedel.

Vanställda eller skadade svenska myntstycken af silfver eller brons må dock på sätt och tid, hvarom Konungen särskildt förordnar, af myntverket inlösas till fulla pregelvärdet, när skadan icke förorsakat någon afsevärd förminskning af myntens vikt och när den, som anmäler sådana myntstycken till inlösen, kan anses hafva mottagit dem på god tro och icke åsidosatt vanlig försigtighet vid mottagandet samt anledning ej heller finnes till antagande, att han sjelf afsigtligen åstadkommit skadan.

Bih. till Riksd. Prot. 1893. 6 Saml. 2 Afd. 3 Häft. (N:o 3.)

§ 17.

Hvad här ofvan i § 12, § 13, första punkten, samt §§ 14, 15 och 16 stadgadt är om rikets mynt, dess giltighet som betalningsmedel, dess invexling och utgifvande af statens kassor skall, på sätt mellan Sverige, Norge och Danmark afslutade konventioner förmå, äfven gälla om de i öfverensstämmelse med samma konventioner för Norge och Danmark preglade mynt af guld, silfver eller brons.

Denna Kongl. Maj:ts proposition har af Riksdagens båda kamrar hänvisats till bankoutskottet, som öfverlemnade densamma till det redan för andra ärendens behandling tillsatta sammansatta banko- och lagutskottet; och får detta senare utskott nu afgifva utlåtande öfver Kongl. Maj:ts förevarande framställning.

Vid 1892 års lagtima riksdag väcktes af enskilde motionärer i båda kamrarna förslag om åtgärder för aflägsnande ur den allmänna rörelsen af skadadt silfverskiljemynt, och sedan fullmäktige i riksbanken blifvit i ämnet hörde samt tillstyrkt en framställning hos Kongl. Maj:t om framläggande af det förslag till ändring i eller tillägg till lagen om rikets mynt, som kunde finnas erforderligt för vinnande af det ändamål, att silfverskiljemyntstycken, som blifvit skadade utan att afsevärd vigtförminskning inträdt, måtte kunna vid myntverket inlösas till fulla pregelvärdet, när anledning funnes till det antagande, dels att skadan icke åkommit myntstycket till följd af bedräglig afsigt, dels ock att innehafvaren mottagit detsamma på god tro, förmälde Riksdagen för egen del, att den ansåge, att motionerna borde vinna afseende. Vid jmförelse mellan den svenska myntlagens stadgande om skadade silfverskiljemynt och motsvarande stadgande i den danska myntlagen framstode den förra såsom öfverdrifvet sträng. Den danska myntlagen innehölle nemligen i § 10 en bestämmelse af följande lydelse: »Finansministeren er bemyndiget til at give Erstatning for Mønter, der have lidt voldsom eller ulovlig Beskadigelse, og for falske Mønter, naar der er Grund til at antage, at Ihændeleveren har modtaget saadan beskadiget eller falskt Mønt i god Tro og ikke har tilsidesat almindelig Forsigtighed ved Modtagelsen.» Då inom Riksdagen icke blifvit ifrågasatt, att falskt mynt skulle af staten inlösas, hade Riksdagen ej heller velat härom yttra sig. Men sådan ändring i myntlagen, att skadade eller vanstälda

mynt, som på god tro mottagits, kunde inlösas till sitt nominella värde, borde icke möta några betänkligheter. Om än till en början, efter det en sådan ändring trädte i kraft, ett jemförelsevis ej ringa antal skadade eller vanställda skiljemynt komme att till inlösen presenteras myntverket, torde detta verks utgifter för sådan inlösen på det hela dock ej blifva synnerligen afsevärda. En uppsåtlig och i bedräglig afsigt företagen åverkan på skiljemynt, hvilken för att blifva vinstgifvande måste bedrivas i vidsträckt skala, blefve utan tvifvel lätt upptäckt och kunde således afvärjas, hvaremot det syntes i hög grad oegentligt och i vissa afseenden äfven menligt, att den allmänna rörelsen skulle tvingas att behålla ett allt jemt ökadt antal skadade myntstycken. Då Riksdagen alltså ansåge, att en ändring af de nuvarande förhållandena i antydd rigtning vore önskelig och af behofvet påkallad, hade Riksdagen, som delade den af fullmäktige i Riksbanken i deras ofvanberörda yttrande jemväl uttalade mening derom, att den åsyftade lagändringen borde utsträckas derhän, att äfven skadade eller vanställda bronsmynt kunde blifva till pregelvärdet inlösta, beslutit att hos Kongl. Maj:t anhålla om förslag till sådan ändring i myntlagen, som af fullmäktige, enligt hvad ofvan förmälts, tillstyrkts med anledning af de ofvanberörda motionerna.

Den af Kongl. Maj:t i nu förevarande proposition gjorda framställning afser att tillgodose de af Riksdagen sålunda uttalade önskningsmål; och då Kongl. Maj:ts förslag synes utskottet till alla delar uppfylla desamma, föranlåtes utskottet, under hänvisning till den utredning i ämnet, som enligt hvad det Kongl. Maj:ts proposition bilagda statsrådsprotokollet utvisar, blifvit i ärendet åvägabragt, hemställa,

att Riksdagen, med bifall till hvad Kongl. Maj:t föreslagit, må för sin del besluta, att §§ 13 och 17 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873, sistnämnda § sådan den lyder enligt kongl. kungörelsen den 17 mars 1876, skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 13.

(Nuvarande lydelse.)

(Ändrad lydelse.)

Myntstycke af guld — — —
lagligt betalningsmedel.

Myntstycke af guld — — lag-
ligt betalningsmedel.

(Nuvarande lydelse.)

(Änrad lydelse.)

Vanställda eller skadade svenska myntstycken af silfver eller brons må dock på sätt och tid, hvarom Konungen särskildt förordnar, af myntverket inlösas till fulla pregelvärdet, när skadan icke förorsakat någon afsevärd förminskning af myntens vikt och när den, som anmäler sådana myntstycken till inlösen, kan anses hafva mottagit dem på god tro och icke åsidosatt vanlig försigtighet vid mottagandet samt anledning ej heller finnes till antagande, att han sjelf afsigtligen åstadkommit skadan.

§ 17.

(Nuvarande lydelse.)

Hvad här ofvan i §§ 12, 13, 14, 15 och 16 stadgadt är om rikets mynt, dess giltighet som betalningsmedel, dess invexling och utgifvande af statens kassor skall, på sätt mellan Sverige, Norge och Danmark afslutade konventioner förmå, äfven gälla om de i öfverensstämmelse med samma konventioner för Norge och Danmark preglade mynt af guld, silfver eller brons.

De föreskrifter — — etc.

(Änrad lydelse.)

Hvad här ofvan i § 12, § 13, första punkten, samt §§ 14, 15 och 16 stadgadt är om rikets mynt o. s. v. (lika med nuvarande lydelse).

Stockholm den 21 april 1893.

På det sammansatta utskottets vägnar:

ARVID GUMÆLIUS.